Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. No. 6. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 10, 1997. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 10-го СІЧНЯ 1997 р. Ч. 6. РІК CIV.

Л. КУЧМА ВІДЗНАЧИВ ВЕЛИКУ РОЛЮ ЦЕРКВИ

Київ. — У різдвяному посланні до вірних православних, греко-католицьких та протестантських конфесій Президент Леонід Кучма заявив, що держава високо цінує місію Церкви у житті суспільства і її ролю в культурному та моральному розвитку нації, повідомила 7-го січня УНІАР.

„Бути з боголюбивим народом, завжди і скрізь поділяти з ним радощі і печалі, досягати в суспільстві мир, добро і злагоду було і залишається історичним покликанням Церкви, бо, як сказано у Святому Письмі, 'нарешті будьте однодумні, співчутливі і братолюбні'", — сказав Президент. У посланні сказано, що держава бажає партнерських відносин з Церквою.

Л. Кучма також згадав у своєму привітанні 2000-літній ювілей Різдва Христового, що відначатиметься усім християнським світом через три роки. „Сподіваюсь, що підготова до ювілею Різдва Христового стане важливим чинником зміцнення гуманістичних засад суспільства, відродження і розвитку духовної слави нашого великого роду, — сказано у привітанні. — Нехай Різдво Христове зміцнить вашу віру в день прийдешній, додасть вам сили і наснаги в служінні святій Церкві та рідній вітчизні".

Злочинів розкривають більше

Симферопіль. — Пресовий секретар прокуратури Криму, перший радник юстиції 3-ої кляси Анатолій Титарчук поінформував про те, що на останніх двох засіданнях колегії прокуратури Автономної Республіки Крим зроблено висновки, що в минулому році прокуратура розкрила злочинів наполовину більше, ніж у 1995 році. Разом з тим він зазначив, що погано проходить розслідування економічних злочинів. Так, були розслідувані тільки 49 відсотків з наявних кримінальних справ, заведених у здійсненні економічних злочинів.

Пресовий секретар повідомив, що прокурор Криму Володимир Шуба зауважив прокурорам Сакського та Чорноморського районів за те, що в цих районах протягом минулого року не було порушено жодної кримінальної справи з економічних злочинів.

Президенти України і Молдови обговорили економічні і політичні питання

Одеса. — Президенти України і Молдови, Леонід Кучма і Петро Лучинський, провели 5-го січня зустріч, на якій обговорили широке коло політичних і економічних питань двостороннього і міжнародного характеру, повідомила УНІАР.

Міністер закордонних справ Геннадій Удовенко, який очолював на переговорах політичну частину української делегації, сказав, що обидва президенти знайшли добре взаєморозуміння у питаннях делімітації кордону між двома країнами, досі не укладеної угоди щодо митного союзу між Києвом і Кишеневом та тарифів на вантажні перевезення, які тепер вищі від світових.

Г. Удовенко також заявив, що Україна підтримує Молдову у справі підписання меморандуму про врегулювання ситуації у Придністров'ї. Однак, за словами міністра, без рішення Росії важко сказати, чи буде підписано цей документ на зустрічі країн СНД 17-го січня.

Економічну частину української делегації очолював перший віцепрем'єр-міністер Василь Дурдинець.

Судять колишніх комуністичних лідерів Литви

Вільнюс. — Тут під судом перебувають колишні лідери Комуністичної партії Литви, яким винесено звинувачення у причетності до кровопролиття та масового вбивства у столиці Литви 13-го січня 1991 року та в спробі повалення законно обраної влади в Литві.

Судовий процес у справі "13-го січня в Литві" розпочався ще 5-го листопада 1996 року, але його відклали у зв'язку з хворобою одного із підсудних. На лаві підсудних шість осіб, серед яких є перший секретар ЦК КП Литви Міколас Бурокявічюс і завідуючий ідеологічним відділом ЦК КП Литви Йозас Ярмолавічюс.

Передбачається, що суд триватиме довго, оскільки матеріяли слідства налічують 330 томів і до суду потрібно буде викликати майже 2,000 свідків і потерпілих. Передбачається також перегляд у суді відеофільмів про події в Литві у 1990-91 роках.

Згідно з діючими у Литві законами, підсудним загрожує довічне ув'язнення або смертна кара.

Крім того, Литва відмовила у наданні політичного притулку родині колишнього президента всеросійського біржового банку Олександра Конанихіна, який привласнив понад 8 млн. дол. вкладників і втік з Росії у 1992 році. Переїжджаючи з країни в країну, він врешті осилився у ЗСА, де попросив політичного притулку, посилаючись на те, що в Росії його переслідують колишні кагебісти. Отримавши відмову, він продовжував жити у ЗСА і у 1996 році американська імміграційна влада арештувала його за порушення візового режиму. Перебуваючи в одній із тюрем у Вірджінії та боячись, що його видадуть Росії, Конанихін надіслав до литовських властей прохання надати йому політичний притулок. Своє прохання він мотивував тим, що провів юність у країнах Балтії і вважає Литву державою, яка дотримується демократичних принципів.

Міністерство закордонних справ Литви відповіло, що "законами Литовської Республіки не передбачено надання політичного протулку особам, яких звинувачують в економічних злочинах".

С. Мілошевіч іде на поступки

Београд, Сербія. — Уряд сербського президента Слободяна Мілошевіча в середу, 8-го січня, пішов на один із досі найбільш маркантних поступків і визнав, що опозиція таки здобула перемогу в міських виборах у Нісі, другому з черги найбільшому місті в країні.

Цей крок зі сторони уряду, що його офіційно проголошено на урядовій телевізійній мережі, прийнято як спробу С. Мілошевіча злагіднити напружену ситуацію викликану семитижневими маніфестаціями опозиції вулицями столиці. А згадані маніфестації це наслідок заходів уряду уневажнити виборчі перемоги опозиції у 14-ох із 19-ти більших містах країни.

Одначе це залицяння уряду було відразу відкинене опозицією, як недостатнє, ще й з обіцянкою дальше продовжувати вуличні маніфестаційні походи до часу аж Соціалістична партія С. Мілошевіча не визнає перемоги опозиції в тих містах, де її здобуто, з Београдом включно.

Александер Крстіч, провідників опозиції в Нісі сказав, що „уряд намагається осягнути компроміс, але це для нас не є задовільним, бо вже навіть цей крок з їхньої сторони вказує, що висліди виборів були пошахровані".

Продовжуючи маніфестування, опозиція хоче примусити уряд і президента С. Мілошевіча вповні пошанувати висліди голосування і бажання виборців. Іншого полагодження цієї справи на думку опозиції немає.

Зрезиґнував депутат з Криму

Київ. — Депутат Верховної Ради України від Севастополя Олександер Бобрінєв зрезиґнував, протестуючи проти політики Києва, яка, за його словами, спрямована на збільшення напруження навколо Севастополя і Чорноморської фльоти, повідомив 6-го січня „ОМРІ Дейлі Дайджест", покликаючись на аґен-тство ІТАР-ТАСС.

О. Бобрінєв заявив, що Президент Леонід Кучма і голова парляменту Олександер Мороз переорієнтовують Україну на Захід і щораз виразніше займають радикальне націоналістичне становище.

Резиґнація О. Бобрінєва вважається дійсною від початку цього року.

Китай знову критикує далай-ламу

Пекін. — У зв'язку з наміром далай-лами, духового лідера тибетських буддистів, відвідати Тайван, міністерство закордонних справ Китаю оприлюднило спеціяльну заяву, в якій закликає керівників острівної китайської держави „виявити пильність щодо шкідливої діяльности" релігійного провідника Тибету.

В згаданій заяві стверджується, що „далай-лама є не релігійний діяч, а сепаратист, який хоче викликати антикитайські настрої на міжнародній арені".

Під час своїх регуляр-

(Закінчення на стор. 3)

Банк „Певність" встановив Фундацію „Спадщина"

Чикаго. — З кінцем 1996 року 1-ий Український Федеральний Щадничий Банк „Певність", який має свої бюра в Чи-каго та Філядельфії, встановив громадську Фундацію „Спадщина", включаючи 2,5 млн. дол. в грудні 1996 року. З мір-кувань використання федеральних податків, наступних 2.5 млн. дол. буде додано в наступних кількох роках. Банк „Певність" одержав дозвіл від федеральних та банкових властей на заснування фундації з огляду на високий капітал та взірцеве ведення банку, який служить своїй громаді. Ціллю Фундації „Спадщина" є збереження українського організованого життя в діяспорі, помагаючи церквам, школам, громадським, науковим та молодечим організаціям.

Д-р Юліян Куляс, президент Банку „Певність", сказав: "Багато етнічних груп в Америці дістають фінансову підтримку від своїх вільних держав. Україна покищо не може економічно помогти діяспорі. Тому ми мусимо докласти всіх зусиль, щоб зберегти свою ідентичність. Якщо ми хочемо, щоб Україна мала добрі та приязні стосунки з Америкою, то сильна зорганізована громада є конечна. Без фінансової підтримки нелегко втриматись. Маю надію, що фундація буде допоміжним фактором для збереження нашої субстанції в Америці".

Д-р Павло Надзікевич, голова Ради директорів банку, заявив: „Наша дирекція від самого початку існування все орієнтувалася на українську громаду. Наш клич був і є 'З громадою для громади'". Заснування фундації — це немов заплата диві-денди для наших членів, які творять нашу грома-ду. Велике признання для засновників Банку 'Певність' та всіх колишніх і теперішніх директорів і працівників, які збудували сильну фінансову базу, що і сьогодні дозволяє нам пожертвувати частину нашого капіталу для громади".

Вантажообіг в портах зменшився

Південне, Одещина. — За останні п'ять років перевезення вантажів через українські порти впало більше як на половину, визнано 5-го січня на засіданні колегії Міністерства Транспорту.

На нараді, що розглядала теперішній стан і перспективи розвитку портового господарства України, поінформовано, що вантажообіг знизився з 121 млн. тонн до 56 млн. тонн. Працю більшости портів оцінено незадовільно за винятком Одеського, Іллічівського та Південного.

Як відомо, всі порти України є державними підприємствами і входять до системи морського транспорту. Вони поділяються на 18 морських і 10 військових і групуються за географічним положенням: дунайські, чорноморські та озівські.

На засіданні, яке вів перший прем'єр-міністер Василь Дурдинець, відзначено, що 50 відс. вантажообігу експорту-імпорту становлять українські вантажі, 42-43 віс. — експорт транзитних вантажів і 4-6 відс. — вантажі внутрішнього перевезення. За перші дев'ять місяців минулого року, повідомлено на нараді, порти принесли державі 227 млн. гривень прибутку.

У своїй доповіді В. Дурдинець сказав, що нормальній праці портів перешкоджають нескоординованість дій різних суб'єктів діяльности та негнучка тарифна і податкова політика. Він зазначив, що потрібно поліпшити організаційну працю, вчасно виконувати доручення Кабінету Міністрів, посилити комерційну і маркетингову працю, щоб привабити нових клієнтів.

Президент Леонід Кучма, який не зміг приїхати на засідання у Південному через несприятливі погодні умови, сказав членам колегії в Одесі, що для праці портів необхідна гнучка система управління. За його словами, кількість клієнтів зменшується ще й через низький рівень надання послуг і поганої тарифної політики. Якщо керівництво портів і Міністерство Транспорту докорінно не змінить ситуацію, сказав Президент, „то ми так і будемо залишатися на дні морському".

В. Дурдинець відвідав нафтоперобний комплекс у Південному, будівництво якого почалося чотири роки тому і зупинилося через брак фінансів.

Вийшло нове число економічного журналу

Філядельфія. — Міжнародна Українська Економічна Асоціяція повідомляє, що появилося нове число англомовного журналу „Український економічний огляд", присвячене науковій аналізі української економіки та спорідненим темам. Видання було можливим завдяки щедрій допомозі Рути Галібей в честь її покійного батька, визначного економіста та кооператора Іллі Витановича.

Журнал включає статті про: продуктивність в сільському господарстві, відношення між виробничою структурою та інфляцією, сучасне безробіття та відношенням між працею та добробутом населення. Включена є також обширна бібліографія творів про українську економіку в Конгресовій бібліотеці у Вашінгтоні.

Окрему частину видання займають доповіді, виголошені на спільній конференції Державного департаменту та МУЕА у Вашінгтоні 1995 року на такі теми: соціяльне забезпечення, способи виживання населення, вільна економічна зона в Одесі, проблема палива, сільське господарство та зовнішня торгівля. Журнал включає рецензії сімох книжок.

Авторами є відомі спеціялісти економіки України. Редактором є проф. Федір Кушнірський, Темплський університет у Філядельфії. Число має 160 сторінок і коштує 18 дол. плюс 2 дол. поштова оплата. Журнал можна замовляти в книгарні „Свободи".

Боряться за український ринок збуту

Херсон (УНІАР). — Боротьба двох американських компаній з виробництва сільсько-господарської техніки "Ню Голланд" і "Джан Рід" закінчилася перемогою останньої. Після піврічних переговорів компанія "Джан Рід" запропонувала більш вигідні умови й домовилася про створення спільного українсько-американського підприємства, яке виготовлятиме зернозбиральні агрегати. У Харкові випускатиметься 2,000 комбайнів компанії "Джан Рід" на рік.

Така угода допоможе компанії "Джан Рід" уникнути сплати великого мита на ввезення своєї продукції, а для українського акціонерного товариства "Херсонські комбайни" — це шанс вивести підприємство із затяжної кризи. Певну вигоду від цього контракту матимуть і інші підприємства, наприклад, машинобудівні заводи Харкова, Бердянського і Дніпропетровського, які виготовлятимуть близько 50 відсотків частин до американського комбайна, а в майбутньому цей показник зросте до 80 відсотків.

Проєкт випуску національного комбайна "Славутич" відкладено на невизначений термін з економічних причин.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ЛАВРЕАТИ ПРЕМІЇ ПИЛИПА ОРЛИКА

КИЇВ. — Міжнародне жюрі визначило лавреатів премії ім. Пилипа Орлика за 1996 рік. Ними стали: Феліпе Гонзалез, Еспанія, за внесок у миротворчу діяльність і утвердження демократичних цінностей у світі; Валерія Новодворська, Росія, за правозахисну діяльність та боротьбу з шовінізмом; Михайло Сирота, Україна, за особистий внесок у підготову та ухвалення Конституції України; Станіслав Шушкевич, Білорусь, за активну діяльність у створенні незалежних держав на території колишнього СССР; голова НБУ Віктор Ющенко за успішне проведення грошової реформи в Україні.

ПЕНСІЇ ВИПЛАЧУЮТЬ ЗА ЖОВТЕНЬ 1996 РОКУ

КИЇВ. — Прем'єр-міністер України Павло Лазаренко зустрівся з головою Федерації Профспілок України, депутатом Верховної Ради Олександром Стояном з метою обговорення пакету документів щодо стабілізації народного господарства. По закінченні зустрічі П. Лазаренко поінформував, що у січні 1997 року Уряд погасить заборгованість з виплати пенсій лише за жовтень 1996 року.

ГОТУЮТЬ ВИСТАВКУ ЕНЕРҐОЗБЕРІГАЮЧОЇ ТЕХНІКИ І ТЕХНОЛОГІЇ

КИЇВ. — Державний комітет енергозбереження спільно з Українським Союзом Промисловців і Підприємців, Державним комунальним господарством, акціонерним товариством "Укренергозбереження", експоцентром "Наука" НАН України та керівництвом Палацу Спорту плянує провести 7—11-го квітня в Київському Палаці Спорту виставку-конференцію "Енергозберігаюча техніка і технології ("ЕТТ/Київ-97"). Мета виставки — підтримка українського виробника, розвиток співпраці з чужоземними партнерами у сфері енергозбереження, впровадження нових технологій та формування енергозберігаючого світогляду в населення. На минулорічній виставці, що відбулася 16-20-го квітня 1996 року було представлено продукцію 118 фірм із 22-ох країн світу. В ході підготови виставки відбудуться конференції та семінари в Мукачеві, Україна, та Будапешті, Румунія.

АГРАРНИКИ ПІДТРИМУЮТЬ ПРЕЗИДЕНТА І РЕФОРМИ

КИЇВ. — Науковці-аграрники підтримують курс реформ на селі й готові допомогти в їх запровадженні. Про це йшлося на зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою. Президент взяв участь у черговому засіданні Наукової ради Інституту Аграрної Економіки, на якому науковці визначили, що єдиним стратегічним напрямком реформ є приватна власність на землю через орендні взаємини та паювання. Учасники зустрічі зазначили, що для успіху реформ необхідна державна підтримка, передусім в питаннях розподілу інвестицій.

ВІРЯТЬ У КРАЩЕ МАЙБУТНЄ

ОДЕСА. — Одеська обласна Рада миру оприлюднила привітання з Різдвом і Новим роком, у якому закликала громадян не втрачати надію і вірити в торжество справедливости. Привітав громадян і посадник Одеси Едуард Ґурвіц, який висловив глибоке переконання і віру, що життя в Україні поліпшиться і побажав, щоб його віра передалася й іншим. Він відзначив, що хоча минулий рік для багатьох громадян був надзвичайно важким, Україні все ж є чим гордитися: вона пройшла тернистий шлях до злагоди в суспільстві; має свою Конституцію і власну валюту, яка, всупереч прогнозам, є стабільною; не відправляє своїх синів на війну; не зважаючи на жорстоку минулорічну посуху, вона зимує з власним хлібом. Отож Е.Гурвіц вірить, що 1997 рік стане ще одним кроком до кращого життя, "паростки якого вже пробиваються, ніби проліски з-під весняного снігу".

ЗАБЕЗПЕЧУЄТЬСЯ РОЗВИТОК СЕВАСТОПОЛЯ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Голова Севастопільської Міської Адміністрації Віктор Семенов зазначив, що Київ у всьому йде назустріч Севастополю, завдяки чому місто не має заборгованости за газ та електроенергію. Крім того, Севастопіль — єдине в Україні місто, якому з державного бюджету виділяється гроші на капітальне будівництво. Шкоду місту за словами Семенова, наносять ті сили, які розпалюють політичні пристрасті, щоб створити собі політичну популярність. Президент і Уряд України схвалили комплексну програму стабілізації економіки Севастополя на 1997-2000 роки, якою передбачено державну підтримку пріоритетних секторів економіки Севастополя. Передбачається й надання допомоги у сферах охорони довкілля, комунального і соціяльного забезпечення тощо.

В АМЕРИЦІ

У ВІВТОРОК, 7-ГО СІЧНЯ, президент Билл Клінтон іменував 57-річного Чарлза Раффа, колишнього спеціяльного прокуратора афери Вотерґейт, на становище п'ятого радника Білого Дому. Це становище включає не тільки дорадчі права, але також і обов'язки головного адвоката Білого Дому включно з наглядом над етикою працівників і мешканців президентської резиденції. Крім того останніми роками до його обов'язків додано також оборону Білого Дому у всяких змаганнях з перевірними комісіями Конгресу. Ч. Рафф замінить Джека Квинна, котрий зрезиґнував минулого року з родинних причин.

У СВІТІ

НА КАЙМАНОВИХ ОСТРОВАХ розпочався з'їзд банкірів і урядовців фінансових установ для обговорення способу боротьби з комерційним ошуканством, відмиванням грошей та фінансовим злочинством. Деякі країни Карібських островів мають репутацію таких, що є центрами для відмивання грошей з незаконних трансакцій. Понад 560 фінансових установ є зареєстровані на Кайманових островах з активами понад 480 бил. дол. Делегати ЗСА, Канади, Англії та країн Карібських островів є серед присутних на згаданому з'їзді.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446 (914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Їх життя залишило помітний слід

У час, коли закінчився один рік, а розпочався новий, усі ми рад-не-рад згадуємо пройдешнє, робимо підсумки свого життя і загального та шукаємо у цьому певної перспективи.

Розуміється, кожний підходить до цих підсумків інакше. Коли ми, українці, чомусь дуже любимо писати чи говорити про тих із нашої громади, які саме відійшли і запевняти, що їх ніколи не забудемо, хоча забуваємо аж надто скоро, американці стараються навіть у сумному ствердженні смерти відомих чи навіть менше відомих людей знайти позитивну настанову та шукати відрадні, а не неґативні моменти.

І так із закінченням 1996 року маємо приклад такого підходу у американській пресі, де цілий тижневик найбільше почитного щоденника „Ню Йорк Таймс" посвячений тим відомим особам, що померли в тому році, але із підкресленням різниці, яку їхнє життя зробило в американській спільноті, взглядно у різних її ділянках. Читаємо статті на тему рівно сорока людей, з яких деякі були добре відомі, а інші менше. Бажалося б і в нашій пресі мати такий перегляд за кожний рік, щоб читачі могли здати собі справу, не лише що ми втратили, але також який позитивний слід життя цих людей залишило на українській спільноті, а то і на житті цілого народу. А було б про кого писати, бо коли переглянемо останній річник „Свободи" із її численними посмертними згадками, то з жалем мусимо ствердити, що відійшов в останньому році ряд осіб з релігійного, політичного, культурного і загальногромадського життя, яких заступити буде дуже а дуже важко, якщо і неможливо, хоча завжди підкреслюємо, що кожна людина є заступима.

А смерть косою косила, незважаючи на вік чи важливість даної людини, таки без розбору і то часто таких, що могли ще довго на тому світі перебувати і багато корисного зробити. Це ті, що згинули від непередбачено нещасливих випадків, з яких деякі залишилися таки невияснені.

Так трагічно в автовому випадку закінчилося життя колишнього постійного представника України до ЗСА і амбасадора в Канаді Віктора Батюка на 57-му році життя, про якого працю саме на Північноамериканському континенті можна б багато цікавого писати. Також в подібному випадку закінчив на 52-му році життя генеральний вікарій греко-католицької Епархії у Вінніпеґу о. Ярополк Радкевич. Від автової катастрофи загинув у розцвіті життя син генерального консула в Ню Йорку, Віктор Крижанівський. Трагічно закінчилося життя відомої мисткині Арки Оленської-Петришин на її 61-му році, коли вона могла ще багато творчого зробити на полі мистецтва.

Передчасно відійшли з того світу відомі активісти у політично-громадському житті як ЗСА, так і України, як Зенон Бабюк у 64-му році життя, що останні роки посвятив помочі та зв'язкам з Україною, Зіна Ботте — почесний консул України в Австралії, нагороджена за свою працю для України почесною грамотою Президента, Марта Шмігель член-основник ККДУ і член ГУ СУА, Володимир Косоноцький, 64 роки, експерт електроніки, як і два інші фахівці у своїх ділянках — інж. Ігор Суховерський, 68, і Лев Винницький, 65 років, Орест Вороневич, 61 року, а в Україні публіцист і літератор Іван Ільєнко, 53 років. Усі вони могли ще служити своїм досвідом і знанням, а передусім любов'ю до своєї батьківщини-України.

Вкінці в останній категорії знаходяться ті, що прожили довгий вік на цій вірній службі України: Архиєпископ Української Католицької Церкви в Канаді Максим Германюк на 84-му році життя, Єпископ Мирон Дацюк на 76-му році життя, письменниця Докія Гуменна на 88-му році, Ярослава Шафранюк на 91-му, нагороджена почесною грамотою Президента України за свій вклад у мистецьке життя в Канаді, Іван Тесля, відомий демограф і науковець в Канаді, 93 роки, д-р Олександер Цибрівський, 82, науковець-фізик, Ярослав Кальба, 84, адвокат передовий член СКВУ, КУК та ЗУАДК, Володимир Квас, довголітній управитель Союзівки й активний член ГУ УНС, на 80-му році життя. Усі вони і багато інших, що їх ми тут не назвали, — це були визначні одиниці, про життя яких і працю треба доконче писати та інформувати, щоб знали про них майбутні покоління і пам'ять залишилася справді вічною.

...Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні прислати до редакції „Свободи"разом з двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

Д-р Олег М. Волянський

ВИЯВЛЕНО ТАЙНІ АРХІВИ У СПРАВІ М. ГРУШЕВСЬКОГО

У 1996 році Україна і українська діяспора відзначила святочними імпрезами 130-ту річницю народин світової слави науковця-історика і першого Президента Української Народної Республіки „Михайла Грушевського. У цьому ж році вийшла друком у Києві, у Видавництві „Україна", книжка-студія під заголовком „Михайло Грушевський і ҐПУ–НКВД — трагічне десятиліття: 1924-1934". Автори: генерал-майор, заступник голови Служби Безпеки України Володимир Пристайко та д-р історичних наук Юрій Шаповал. Книжку, що виявляє багато дотепер невідомих матеріялів про життя Михайла Грушевського в Україні в роках 1924-34, зредагував дуже вміло ред. Іван Ільєнко (тепер, на великий жаль, уже покійний).

Переднє слово д-ра Любомира Винара, голови Українського Історичного Товариства в Америці, впроваджує нас у „грушевськознавство", започатковане у 1966 році з нагоди 100-ліття народин Грушевського. Д-р Винар підкреслює важливість появи цієї наукової документальної книжки. Книжка складається з двох частин. Перша частина — це дослідження авторів, друга — це доповнення сотнями копій архівних енкаведистських документів і фотографій, дотепер невідомих. Ця солідна студія є не лише важливим вкладом в історичну науку „грушевськіяни", але також демаскує підступні та нелюдські методи винищування українського народу комуністичним большевицьким режимом, зокрема викриває перфідні методи у завогнюванні ворожнечі поміж провідними українськими діячами та групами. Автори книжки, у своєму короткому слові, пригадують нам, що власне в час перебування Грушевського в Україні відбувся в Україні відомий судовий процес Спілки Визволення України. Про це автори вже докладно написали у своїй попередній книжці п. з. „Справа Спілки Визволення України". Вони звертають увагу на те, що багато нововідкритих документів ҐПУ та НКВД, досі неопублікованих, ще появляться друком у недалекому майбутньому.

З еміграції М. Грушевський дістав дозвіл від совєтських властей вернутися в Україну, що й сталося у березні 1924 року. Грушевський надіявся, що при допомозі урядової „українізації" він працюватиме над відрусифікуванням науки в Україні. Від часу його приїзду в Україну аж до його невиясненої смерти 1934 року в Кисловодську, Грушевський був під постійним наглядом ҐПУ-НКВД. Він був оточений численними агентами, котрі звітували ҐПУ про деталі його щоденного життя, про його контакти з людьми, а його листування було контрольоване. Грушевському робленно всякі труднощі у його науковій праці і не дозволено перевидати його 10-томову „Історію України-Руси". Совєтські власті спритно завогнювали конфлікт між Грушевським і його співпрацівниками, групою, що її очолювали проф. Сергій Єфремов і проф. Агатангел Кримський. Цей конфлікт впливав негативно на працю ВУАН, Всеукраїнської Академії Наук.

Зневохочений Грушевський носився з думкою знову виїхати за кордон, але большевики не дозволяли йому виїхати навіть тимчасово на наукові з'їзди в Європі. Ситуація погіршилася, коли, на вимогу Лазаря Кагановича, усунено наркома освіти О. Шумського, котрий інтенсивно підтримував „українізацію", а на його місце прийшов М. Скрипник. У справу „українізації" вмішується Сталін і в листі до Кагановича та інших членів Політичного Бюра Центральної Комісії (КП(б)У дає своє „благословення" на „нещадну боротьбу проти національних ухильників". Цим Каганович із Сталіном заініціювали активну боротьбу проти політичної „українізації", зокрема проти національного освідомлення селянських мас. У березні 25-го 1931 року Грушевського арештовано і обвинувачено в тому, нібито він очолював контрреволюційну організацію Український Національний Центр. Грушевського, кінець кінцем,

(Закінчення на стор. 3)

Юрій Р. Рибак

Нова міська біднота

Америка під впливом публічної опінії і гострої необхідности зменшення державного бюджету частинно зревідувала, по 60 роках існування, закон суспільного добробуту (welfare), що стосується убогих. У зв'язку з проєктами реформи „велферу", що став займим тягарем для американської суспільности, появилось було доволі книжок. Одна із них, "When Work Disappears — the World of the New Urban Poor", має 322 сторінок і появилася вторік у Видавництві Alfred A. Knopf. Автором є William Julius Welson — професор Гарвардського університету, відомий соціолог і автор багатьох наукових праць. Він, між іншим, застановляється над питанням, чому „нижча кляса муринів знайшлася в злиднях у той самий час, коли мільйони інших муринів уникнули гетто і створили життєздатну і динамічну середню клясу". Автор не вдовольняється загальним поглядом інших соціологів, що причиною цього є лінощі і зловживання державною допомогою — мовляв, саме вони зродили клясу людей, які звикли „за ніщо" одержувати „щось".

Автор серйозно перевіряє причини, які створили існуючий убогий стан. І виходить, що головною причиною стали зміни великого маштабу в економіці. Зокрема закриття фабрик і зліквідування багатьох індустрійних робіт. Люди без праці залишилися там, де жили, у висліді виникли безробітні гетта американських міст. Коли ж до цього всього додати вплив ізоляції і сеґреґації, то втрата можливости праці віддзеркалюється у культурних змінах. Соціяльно безробітні мешканці міста не мають повного успіху у світі праці, бо він віддалений від місця їхнього постійного замешкання. Як приклад автор подає, що в самому місті Філядельфії за 20 років, від 1967 до 1987 року, втрачено можливість дати працю 160,000 мешканцям, а за іншим джерелом інформації — за 25 років було на чверть мільйона менше варстатів праці!

Втрачені місця праці у масовому виробництві тільки частинно заступили нові затруднення в ділянці обслуговування, де, на жаль, існує нижча винагорода. Ці структурні зміни в економіці вплинули на подвоєння числа безробітних у віці від 28 до 55 років. Більше безробіття і менший заробіток покупців і клієнтів відчули теж дільницеві підприємства. Банки, крамниці і ресторани перестали існувати. Багато мешканців, включно з муринською середньою клясою, залишили свої мешкання, що остаточно збільшило концентрацію вбогих. Стан скрутної соціо-економічної ситуації в гетто підсилювали урядові чинники, зміняючи пріоритет піддержки в користь розвою передмістя і околиць. І який курйоз! У тому самому часі, коли вибухла епідемія AIDS, бездомности і наркоманії, федеральна Адміністрація зменшує допомогу містам.

Автор книжки своїм дослідженням і аналізою обставин — головно в місті Чикаґо — зібрав доказовий матеріял на те, що мешканці внутрішньої частини міста (inner-city) відносно особистої ініціятиви і тяжкої праці виявляють ті самі вартости, що більшість американців. Одначе на перепоні повного використання цих важливих особистих прикмет стоїть брак слушної нагоди. Чому? Тому, що муринів більше, ніж інші етнічні групи зустрічаються з неґативним поглядом працедавця відносно їхньої кваліфікації і етики праці. Муринська безнадійність на працю загострює почуття зв'язку з роботою, а молодь виростає без пошани до праці. І мимоволі дається розуміти, чому саме серед таких обставин рисковні джерела нелегального доходу часто приваблюють молодих. На оформлення соціо-економічного життя

(Закінчення на стор. 3)

Шановні читачі газети „Свобода"!

Оксана Мащак (зліва) з товаришкою Ренею з Нової Зеляндії.

Не віриться мені, що вже пройшов мій перший семестер у Юнайтед Ворлд коледжі в Каліфорнії, в котрому в мене є можливість навчатись завдяки вашій підтримці. Щиро дякую Вам за допомогу!

Життя в коледжі мені дуже подобається, хоча щодня завдають багато роботи. Я вивчаю історію, економіку, математику, еспанську мову та інші предмети, й усі вони дуже цікаві. Академічне життя досить інтенсивне, а товариське — навіть більш захоплююче. Є багато різних гуртків та спеціяльних подій.

Свій вільний час я проводжу з моїми інтернаціональними друзями, займаюсь мистецтвом і латино-американськими танцями.

У 1996-97 роках у коледж приїхали студенти з 71 країни світу, тож у мене є прекрасна нагода довідатись про культури світу.

У коледжі усі студенти мусять виконувати спільну працю і є великий вибір послуг. В першому півріччі я допомагала вчителям у школах та вихователям, та одночасно проходила тренування для мого наступного зайняття — (SAR, пошук і порятунок) у спеціяльних зайняттях та експедиціях у дикі гори стейту Ню Мексико. Трапляється, що люди йдуть чи на полювання чи в похід у гори й ліси і там заблукають, в тих випадках групи SAR з коледжу спішать на порятунок. Хоча це велика відповідальність, я рада, що у мене буде час взяти участь у цій послузі.

Тепер у мене зимові вакації, і всі очікують великого свята — Різдва. Я проведу вакації у родині Гіллеспі, з якими жила минулого року.

Бажаю вам веселих Різдвяних Свят і щасливого Нового Року!

З повагою та подякою

Оксана Мащак

Невада Сіті, КА

Рецепта на новорічний колач

(Автор невідомий)

До двох повнісіньких жмень думок,
дрібно покрапти серця кусок.
Дати трошки вибачливости,
і дві ложки ввічливости.

Відтак два грами зрозуміння,
і ясного усміху проміння,
і ще повну склянку без вагань
доброзичливих дати бажань.

Чемности також не жаліти,
і щедро щирістю полити.
Трішки привітливости додати,
і все це разом перемішати.

Потім пекти в такій печі,
щоб пеклось в душі гарячій.
А як уже колачі готові
посипати солодким порошком любови.

Попробуйте — смачного!

Петро Часто

Хочете знати своє майбутнє?

II

Послухаймо Павла Ґлобу, „доктора парапсихології і психофізики, директора Міжнародного астрологічного центру" — нема, мабуть, жодної московської, як і київської, газети, котра час від часу не знайомила б читачів з „тим, що буде". Ось уривки з інтерв'ю „відомого астролога" на початку 1994 року— року, якщо це має якесь значення, „Синього Пса": „...Для України краще було б, щоб Кравчук і надалі залишався Президентом... В економічному пляні сьогодні Україна живе набагато гірше від Росії... Зате немає тут кровопролиття... Кравчук — постать аналогічна Брежнєву, який сам особисто теж нічого відверто поганого не робив...".

Але де ж тут пророцтво? Такі собі здогади і дуже суб'єктивна оцінка недавньої історії. Брежнєв нічого злого власноруч не робив, це правда. Нікому не відрубав голови. Лише керував, зокрема Сусловим, Щербицьким, котрі вбивали все українське в Україні, а дисидентів запаковували в психіятричні лікарні. Так і про Сталіна можна сказати, що він нічого поганого не робив — то все Берія з Кагановичем.

Та ось і про майбутнє: „Вибори (президентські, 1994 року — П.Ч.) можуть вивести нові, молоді, світлі політичні сили... (що значить — можуть? Будь-які вибори у будь-якій країні це можуть. Ти кажи — виведуть чи не виведуть!).Читаймо далі: „Серед цих перспективних людей буде й жінка, якій судилося стати великою дамою України, своєрідною Марґарет Тачер. (Де ж вона, де? З нетерпіннам чекаємо! — П.Ч.)... Якщо Президентом стане Кучма, то ненадовго. Слідом прийде відносно молодий — до 50 років — політичний лідер, який виросте з парляменту чи з урядових структур. При ньому вимушено буде впроваджено жорстке правління, аж до своєрідної гетьманської республіки. Триватиме все це до 1997 року, коли в Україні настануть благодатні часи і все потече мов з рогу щедрот". Оце вже справжнє пророцтво — „мов з рогу щедрот"! Виявляється, зайвими були всі свідомі жертви українських патріотів, вся боротьба, вся тяжка праця — благодатні часи — це прероґатива астрології, а не людської віри і волі!

Почекаємо, 1997 рік вже прийшов... Але годі втриматися від усяких неприємних сумнівів. Наприклад, Тамара Ґлоба, колишня дружина Павла і ще відоміша астрологиня, ніж він, пообіцяла для Росії „ріг щедрот" набагато швидше — з 1993 року. А Сєрґєй Черкін, московський астролог, запевнив, що в 1995 році Росія почала перехід до „нової суспільної формації". Може, тому росіяни так твердо вірять, що нічого самим не треба робити, тільки повернути імперію — і потечуть молочні ріки вздовж тістечкових берегів? На жаль, в цій, як каже Павло Ґлоба, „поважній астрологічній науці" не все вдається повернути на жарт. Бо, поперше, всі теперішні звіздарі чомусь тяжіють до похмурих, песимістичних, кінецьсвітніх передбачень. Якби все те, що дотепер вони напередбачали, здійснилося, людства вже давно не стало б. Але ми живемо, хоч і знаємо, що світ довкола не білий та чистий. Він, одначе, не є й суцільно чорний. Він — чорно-білий, і моральні чи кримінальні злочини уживаються з моральним подвижництвом. Не може Бог цього зробити — покарати „чорне", байдуже пожертвувавши при цьому й „білим".

Подруге, дивує та обставина, що давні і теперішні пророки — такі різні. От Ноя візьмімо або Йова, або Івана Хрестителя — вони жили інакше, ніж „наші" — жили праведно. Тому й мали право отямлювати інших, хоч нерідко ці інші були такі зіпсовані, що чим праведніший приходив пророк, тим завзятіше кидали в нього камінням. „Етик має бути гнаний — інакше він кепський етик",— казав колись Серен Кіркегор. Тим часом сьогоднішні провидці — звичайнісінькі люди, як усі — курять, п'ють, міняють дружин, мов рукавички (як от той самий Ґлоба). Хто ж може повірити у те, що вони говорять?

Одначе, здається, не вся проблема полягає в моральних якостях віщунів, і не тільки в їхньому песимізмі щодо майбутнього. Проблема — у відповідній соціяльно-психологічній ніші, яка утворилася після розпаду СССР і поразки комуністичної ідеології. На вщент понищеному, холодно-камінному ґрунті не можуть прорости зерна чогось доброго, не може відродитися давня народна духовість. Втративши під ногами моральне опертя, люди, не всі, звичайно, але дуже багато, оглухли до того найпростішого і найнадійнішого інструменту, що лучить нас з Богом — до голосу совісти. А може, вона й непотрібна? Що буде завтра зі мною, з нами всіма, скажуть астрологи...

В контексті цього думання є цілком логічним припустити: а чи не можна цю „поважну науку" використати як засіб якоїсь певної переорієнтації суспільної свідомости? Як засіб маніпулювання свідомістю? Це ж цілком зрозуміло: як на тисячу віршарів є заледве один вроджений, від Бога, поет, так приблизно стоїть справа і з астрологами. Більшість їх — безсоромні дурисвіти, які бачать, що багатьом людям конче хочеться бути ошуканими. Чи ж не можна таких шубравців підкупити, застрашити, щоб вони „провістили" щось таке, що узгоджуюється не з зірками в небі, а з інтересами і плянами цілком земних сил?

Відомо, до якої наруги над людьми вдавалися різні „стражі революцій" — давньої французької чи недавньої іранської, особливо ж ленінської „вєлікой октябрьской", бо вона розхитувала світолад найбрутальніше і найдовше. Тут Нострадамус як у воду дивився: „Життя на землі перестане розвиватися свобідно і втоне у великій темряві". Не було найтяжчого злочину, не здійсненого за Сталіна, та й після нього. Про неправду, дезінформацію вже й мови нема. От лише до астрології каґебісти не мусіли звертатися, бо все майбутнє „безпомильно" визначали кремлівські ідеологічні кардинали.

Обставини раптом змінилися, але люди — ще ні, росіяни з їхньою завойовницькою ментальністю — ще ні. Вони хочуть повернутися в імперське минуле, їм у ньому психологічно затишніше. Про це вже цілком відверто говорить провідна російська верства. Але те, що говорять теоретики, хтось же, мабуть, практично, без усякого розголосу, у великій таємниці, всіма можливими способами втілює. Тут усе згодиться, в тому числі й астрологія.

У травні 1991 року, коли ще існував Совєтський Союз і М. Ґорбачов невтомно проповідував ідею „нового" союзного договору, наймасовіший московський журнал „Оґоньок" (ч.20, його тоді редаґував „колишній український поет" Віталій Коротич) несподівано й собі вдався до пророцтв, до Едґара Кейсі і його „свідчень" про UFO. Якось-такось іншоплянетани взяли його на „тарілку" і повезли у майбутнє, й він через віконце побачив руїни Лос Анджелесу, вщент знищені Японію та Европу.

(Закінчення буде)

День Священика — унікальна імпреза у Дітройті

Перша неділя грудня 1996 року залишиться глибоко в пам'яті вірних дітройтського деканату. Заходом Українського Патріярхального Товариства Мишигену, яке очолює Рома Дигдало, рішено вшанувати окремою імпрезою уряд та гідність священика, а зокрема місцеве духовенство п'яти українських католицьких парафій. На головного промовця запрошено Владику Інокентія Лотоцького ЧСВВ.

Імпреза відбулася 1-го грудня у парафіяльному осередку св. Йосафата у Воррен о год. 3:30 по пол., у формі бенкету з унікальною програмою. Найперше двоє дітей, учнів початкової школи Непорочного Зачаття — Леся Бараник і Андрій Лаврин — привітали Владику китицею квітів. Програму відкрила у обох мовах голова Товариства Рома Дигдало. Вона підкреслила вагомість уряду священика, як також факт, що, на жаль, у діяспорі, а зокрема у ЗСА і Канаді, помітно великий брак покликань до духовного стану і закликала осіб, які мають покликання помагати у формі стипендій, особливо в Україні. Богословська Академія у Львові та Духовні Семінарії у Рудно біля Львова і в інших епархіях України мають багато кандидатів, однак, кошти утримання тих установ є дуже великі. Тому саме вони потребують нашої фінансової допомоги. Опісля Р. Дигдало попросила до виступу хор церкви Непорочного Зачаття під управою диригента Павла Оначука. Хор дуже гарно виконав „Отче Наш" Кошиця, „Богородице Діво" — Федорова і „Хваліть Господа" Кошиця. Після виступу хору Р. Дигдало попросила до ведення програми Бориса Блюя. Б. Блюй попросив найперше ученицю Середної Школи Непорочного Зачаття Мар'яну Бондаренко, яка виконала вірш Зої Когут „Отче Наш".

Вшановують священиків.

У дальшій частині програми голова Світового Патріярхального Об'єднання Василь Колодчин представив головного промовця. Він сказав, що Владика Іннокентій ЧСВВ, який довгі роки був парохом церкви Непорочного Зачаття, це особа широко відома не лише у Дітройті, але й в Україні та в діяспорі, як прикладний духовий провідник, людина кришталевого характеру, усіми люблений і шанований, а понад усе — золотоустий промовець.

Було б неможливо у кількох словах передати цінні слова Владики. Він пригадав, що від давніх часів люди будували святині, які без духових провідників були б порожніми. Ці особи пояснювали закони і були найвищим загально шанованим авторитетом. Ісус Христос установив священство, яке має велику владу тому, що Він Сам говорив через священиків. Священик — це лікар, який лікує людські душі, адвокат Божих правд, архітект і художник. Тому, що розбудовує храми у людських душах і є переможцем над злом. Він є амбасадором Божого діла і продовжує діло відкуплення людських душ. Священик є також слугою Божим, вибраний Христом. З давніх часів священики мали велику пошану тому, що крім дбання про власні душі дбали про душі вірних. У нашій історії наші князі, як скажімо, Ізяслав, Мономах та багато інших, мали велику пошану до священиків. Так, як Христос служив іншим, так і свещеник служить вірним і має бути терпеливим, добрим і люблячим, і, як Христос, має давати добрий приклад. Влада священика є інша від влади світської, тому, що він є слугою Божим. Вірні повинні шанувати священика. Парафія — це мініятюра Вселенської Церкви, і як така є Божою установою. Владика закликав, щоб ми причинилися до духових покликань, помагали їх плекати, і підтримували матеріяльно.

Після слова Владики Іннокентія господар бенкету представив кожного священика окремо, розповівши коротко про кожного. Були присутні священики дітройтського деканату о. Сергій Сапляк ЧСВВ, о. крилошанин Богдан Скасків, о. Маріо Дачишин ЧСВВ, о. ігумен Роберто Лукавий ЧСВВ, о. мітрат і декан Іван Лазар, о. шамбелян Степан Хрепта, о. Василь Салковський ЧСВВ, о. крилошанин Вейн Ручгі, о. Констянтин Височанський ЧСВВ, о. Роман Гикавий ЧСВВ і о. Севастіян Сабол ЧСВВ. Відсутній через недугу був о. мітрат і шамбелян Стапан Кнап і відсутні через священичі обов'язки о. Маріо Присяжнюк ЧСВВ і о. Михайло Розмаринович. Перед вечерею молитву провів о. декан Іван Лазар, а харчі поблагословив Владика Іннокентій. Після їжі о. Дачишин подякував в імені священиків за так гарний вияв пошани для уряду і гідности священства, а о. Салковський провів кінцеву молитву.

Заля була гарно прибрана, а мистецько виконані декорації були ділом Володимира Дигдали. Виповнена присутніми заля свідчила про велику пошану для нашого духовного проводу. Патріярхальному Товариству і його Управі під проводом Роми Дигдало належиться подяка за так гарну і потрібну ініціятиву.

Зенон Василькевич

Китай знову...

(Закінчення зі стор. 1)

них поїздок в різні країни світу далай-лама, якого китайський комуністичний режим змусив залишити країну і тепер його резиденція знаходиться в Індії, продовжує сміливо виступати за незалежність Тибету і шукає міжнародньої підтримки.

Західні спостерігачі, однак, передбачають, що візита далай-лами на Тайван не буде успішною, бо тайванські китайці, боронячи свою суверенність перед Пекіном, щодо Тибету мають такі самі погляди, як і пекінські офіційні чинники.

Нова...

(Закінчення зі стор. 2)

впливає і те, що лише 17 відсотків родин в муринському гетто мають батька і маму, а зацікавлення родинним життям постійно заникає. Силою таких обставин самітня матір дитини стає одинокою головою розбитої чи пак неіснуючої суцільної родини. Для неї це проблема — знайти потрібний заробіток. А діти? Вони або виростають у родинах і громадах без пошани до праці і до батьків, або виховуються при телевізорі і на вулиці...

З історичного аспекту Европа і ЗСА різняться своїм характером міської нерівности мешканців. Ні одне европейське місто не зазнало такого високого рівня зосередженої убогости та расової сегрегації. Нема теж дільниць фізично відокремлених, де нерухоме майно „розпадається", а запальні уми готові до заворушень і нищення економічних дібр. На жаль, час робить своє і европейські міста також відчувають проблеми міських соціяльних переміщень враз із ростом безробіття, зосередженої убогости, расових і етнічних сутичок. А тому що безробітні винагороди є відносно векикодушні, звичайний европейський робітник не дуже спішиться приймати нову працю з нижчою заробітною платнею. Він жде на щось краще, а тим часом тільки збільшує число безробітних. Багато з них — це члени іміграційних меншин, які прибули під час національної економічної та індустрійної відбудови европейських країн.

Пригадаймо собі, що гострий зріст безробіття в американських, як теж европейських і канадських містах, спричинений теж швидкими технологічними змінами у гльобальній економіці. Колись бо традиційна американська система масового виробництва потребувала у фабриці тільки кількох технічних і адміністраційних фахівців. Більшість праці — це була „рутина, яку могли виконувати робітники з елементарною освітою і знанням простих рахунків". Тоді зростала продуктивність, а з нею робітники своїм щораз вищим стандартом життя зближалися до здійснення „американської мрії". А нині? Нині робітники без потрібної кваліфікації тратять нагоду на кращу працю, а долю їхнього надійного завтра притемнює марево нової міської бідноти.

Допомога для поборювання злочинности

Всі ми цікавимося подіями, що мають місце у незалежній Україні, то ж знаємо, яка важка криміногенна ситуація там існує.

В зв'язку з цим, американська фірма „Аксітон" з Тексасу, у вересні цього року провела серію семінарів у Києві, демонструючи ефективність поліграфічних апаратів при допиті злочинних елементів. Ця високоякісна технологія, яка сьогодні застосовується у цілому світі, на жаль не використовується в Україні через важку економічну кризу, що утруднює боротьбу зі злочинністю.

Фірма „Аксітон" погодилася безкоштовно провести чотиритижневі курси, які дали б Україні висококваліфікованих спеціялістів, при умові, що Україна закупить 10 поліграфічних апаратів вартістю 13,000 дол. кожний. Впровадження цих апаратів безумовно стане значним кроком вперед у боротьбі з організованою злочинністю, що набирає щораз небезпечнішого характеру.

Здаючи собі справу з цієї загрозливої ситуації, що існує в Україні, організатори фонду, який співпрацює з державними властями України, звертаються з проханням про фінансову підтримку у цій важкій потребі, до української спільноти.

Датки проситься надсилати на адресу: Self-Reliance (N.Y.) Federal Credit Union, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003, Acct. # 22630-000.

Полк. Ігор Раковський,
координатор фонду в Америці

Полк. Василь Дідик,
координатор фонду в Україні

Виявлено...

(Закінчення зі стор. 2)

не засуджено явно, але з того часу він перебував уже в Росії, а не в Україні.

На кінці книжки маємо талановито написану статтю редактора книжки св. п. Івана Ільєнка „Через терен — в безсмертя". Автор реасумує вміло попереднє сказане, ілюструючи жахливі часи в Україні в другій половині 20-их і першій половині 30-их років. Редактор книжки підкреслює факт, що „рід Грушевських винищили до кореня", а саме: дочку Катерину, брата Олександра і небожа Сергія Шамрая.

Доля поглумилася над „грушевськознавцями" з ГПУ–НКВД, котрі організували стеження за академіком Грушевським та його оточенням. Вони, в більшості не українці, а жиди, були розстріляні у 1937-38 роках.

У цій науковій, солідно опрацьованій книжці маємо довгу листу джерел і літератури, де находимо вимовну дуже замітку число 141, котра викликає міркування про творців і промоторів комунізму й голготу українського народу. Ось вона: „До речі, прикметно, що жоден українець за походженням не очолював [моторошний] Секретний відділ, який з 1931 року мав назву Секретно-Політичний Відділ (СПВ): із дев'яти осіб, які з 1931 по 1938 рік очолювали СПВ, сім були євреями, один росіянином, один вірменином".

І як трагічний „додаток" до епопеї цієї превважливої студії про Грушевського: несподівана смерть редактора Івана О. Ільєнка 20-го листопада 1996 року, в розквіті віку і творчости, на 53-му році життя! Його смерть, писала „Літературна Україна", де ст. п. Ільєнко очолював відділ публіцистики, „додала ще одне ім'я до українського літературного мартирологу"... Хочеться вірити, що його фундаментальне дослідження, понад 600-сторінковий труд, „В пазурях двоглавого орла (1654-17) знайде свого видавця і появиться друком. Про цю Ільєнкову працю писалося в „Л. У." як про „вершинну його книгу", і вона повинна дістатися в руки українського читача, бо це буде вартісною китицею квітів на його передчасну могилу.

У ВІВТОРОК, 7-ГО СІЧНЯ, в столиці Альжиру вибухнула автомобілева бомба у повноподній торговій частині міста, вбиваючи принаймнше 13 і поранивши понад 100 осіб. Сталось це в 2:15 год. по полудні недалеко ресторану „Бразері де Факульте", який подає алькогольні напитки і куди вчащає багато професорів і студентів. Мусулманські фанатики, що намагаються скинути існуючий уряд вимагають придержання законів Корану, котрий забороняє алькогольні напитки.

У ПЕРУ ПРОТИТЕРОРИСТИЧНА поліція у вівторок, 7-го січня, арештувала двох працівників японської телевізії, котрі оминувши поліційні загороди увійшли до резиденції японського амбасадора та провели інтерв'ю з повстанцями, котрі ще дальше тримають там 74 закладників. Альберто Пандольфі, перуанський міністер енергетики і копалень, у телевізійному виступі сказав, що така поведінка японських журналістів компромітує „серйозність існуючої ситуації, а найважливіше загрожує життю закладників і самих журналістів".

В глибокому смутку і жалю повідомляємо родину, друзів і знайомих, що з волі Всевишнього в четвер 19-го грудня 1996 р. в шпиталі Hamond Indiana по довгій і тяжкій недузі відійшла у вічність моя найдорожча ДРУЖИНА, МАМА, БАБУСЯ і ПРАБАБУСЯ

св. п.

МАРІЯ ДЕРКАЧ-ОТІСЬКО

Залишила у глибокому смутку:

мужа — ІВАНА
синів — ЛЕОНІДА з родиною
— МИКОЛУ з родиною
сестри — НАТАЛКУ з родиною в Україні
— КАТЮ з родиною в Україні
братову — ЛЕСЮ з родиною в Україні
та ближчу і дальшу родину в ЗСА й Україні.

Вічна їй пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 13-го грудня 1996 р. в Воррен, Миш. з волі Всевишнього, після довгої і тяжкої недуги, прийнявши Найсвятіші Тайни, відійшов від нас у вічність наш дорогий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ПЕТРО КАПІТАНЕЦЬ

нар. 17-го липня 1928 р. в селі Бельзець (Гончарівка) в Золочівщині, Україна.

ПОХОРОН відбувся в понеділок 16-го грудня 1996 р. в церкві св. Йосафата у Воррен, а тлінні останки покійного спочили на цвинтарі Воскресіння.

Залишив у глибокому смутку:

дружину — ЮЛІЮ
синів — ЮРІЯ з дружиною ШЕРОЛ
— РОМАНА
дочок — ХРИСТИНУ з мужем д-ром СТЕФАНОМ
— НАТАЛЮ з мужем ПАВЛОМ
внуків — АДЮ, СТЕФАНЧИКА, ЛЕСЮ і ДІЯНУ.

Вічна йому пам'ять!

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ відходу у вічність нашої найдорожчої і незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

бл. п.

СОФІЇ-ЗІНИ РАКОВСЬКОЇ

Повідомляємо родину, друзів і знайомих, що

СЛУЖБИ БОЖІ

за упокій душі померлої відбудуться

31-го січня 1997 р. о год. 9-ій ранку в церкві Богоявлення Господнього, Ст. Пітерсбург, Фла.;
1-го лютого о год. 10-ій ранку в церкві Івана Хрестителя, Ньюарк, Н. Дж.;
31-го січня о год. 10-ій ранку в церкві св. Володимира, Ґлен Спей, Н. Й.;
31-го січня о год. 9-ій ранку в церкві Преображення Господнього, Львів, Україна.

Родина просить в ці дні про молитви за упокій душі покійної.

Вічна їй пам'ять!

ІГОР РАКОВСЬКИЙ з родиною

Ділимося сумною вісткою, що 5-го січня 1997 р. відійшла у вічність на 86-му році життя

бл. п.

ЯРОСЛАВА ЛЕВИЦЬКА

з дому НАЗАР

ПАНАХИДА відбудеться в суботу 11-го січня 1997 р. в церкві св. Клари в St. Louis, MO.

В глибокому смутку залишилися:

мама — ОЛЕНА НАЗАР
брат — БОГДАН НАЗАР з дружиною ІНКОЮ
сестра — ОРИСЯ ЗІНИЧ з мужем ЯРОСЛАВОМ
братанниця — ЛЮБА САВЧАК з родиною
сестрінки — ШІРЛІ ОЛЕЙКО
— КІКІ ЗІНИЧ
сестрінок — ЮРКО ЗІНИЧ
шваґерка — МІКА РЕЙНАРОВИЧ
тета — ДАРІЯ ЖАРСЬКА з мужем ЕДВАРДОМ
кузинки — ХРИСТИНА ШОХ з родиною
— ВІРА ДІЯКОНЯК з родиною
та ближча і дальша родина в ЗСА й Україні.

Спи спокійно нарешті без болю дорога Славусь!
Вічна пам'ять!

Замість квітів прошу складати датки на Стипендійну Акцію СУА.

Загальні збори 1-го Відділу СУА в Ню Йорку

Погана дощова погода не перешкодила членкам 1-го Відділу СУА численно прибути 7-го грудня до домівки СУА на Річні загальні збори, щоб довідатися про цілорічну нашу працю і щоб вибрати нову Управу. Голова Відділу Лідія Магун відкрила збори молитвою. Відтак одноохвилинною мовчанкою вшановано пам'ять членок, які відійшли у вічність в цьому році. На предсідницю зборів вибрано Лесю Гой, секретаркою Іванну Мачай. Окружну Управу репрезентувала голова Округи Олександра Кіршак. Після відчитання протоколу з попередніх загальних зборів, який прийнято без змін, слідували звіти референток та членів Управи.

Організаційна референтка Дарія Чижик вела картотеку членок і листу присутніх на місячних сходинах, була в контакті з членками і писала картки з різних нагод, особливо хворим членкам. Приєднано одну нову членку, а друга знову повернулася до Відділу. Важливою є культурно-освітня референтура, а референтки Іванна Мачай і Наталія Мітрінга приготовили програми на імпрези Відділу — Просфору і День Матері, в яких брали участь діти і гості. Теж приготовили цікаві реферати на ширші сходини. Наталія Мітрінга під час Просфори відчитала свій реферат „Різдво — Свято любови, надії та радости". І. Мачай подбала про фігурні постаті вертепу, а після деклямацій для новонародженого Ісуса діти зложили дари — пшеницю, маки та овочі.

У наступних ширших сходинах І. Мачай відчитала свою доповідь „Заворушення в Кінгірі і смерть 500 українських жінок". Теж підчас св'ятковання 50-ти ліття панства Сірко І. Мачай відчитала кілька гуморесок, як також свої реферати — „Українська княжна Євпраксія —визначний лікар", „Старість чи золотий вік" та доповідь „Листопад 1917 року".

У квітні та ширших сходинах нас відвідала Лідія Черник, референтка суспільної опіки Головної Управи, і розповіла нам про Чорнобиль та висвітлила прозірки з нього, який вона попередньо відвідала. У вересні була в нас на сходинах гостя з Бразилії Магдалина Лозова — колишня стипендистка 1-го Відділу — яка працює в Міністерстві Парана в Бразилії і постаралася про те, що у школах Парани навчають української мови. Наш Відділ подарував їй 100 дол. на закуп комп'ютера, а син членки С. Костюк, Роман Костюк, що є знавцем комп'ютерів, теж подарував 100 дол. на ту ціль. М. Лозова розповіла нам про життя і шкільництво українців в Бразилії. При влаштуванні імпрез співпрацювали наші референтки: Дарія Мудра — імпрезова і Марія Федірко — виховна. До успіху імпрез теж причинявся добірний буфет під орудою О. Кузьмин, Д. Кріль, М. Касіян та А. Кусірчук, які на ширших сходинах теж гостять нас кавою і смачними перекусками.

Референтура суспільної опіки під проводом Соні Вацик і Еви Гарайди заслуговує більшої уваги. Вони відвідували хворих членок в лікарнях, і старших віком — по домах. З допомоги і жертвенности 1-го Відділу користали потребуючі поза межами ЗСА: жертви Чорнобиля, 200 дол. та допомога сестрам Студиткам у Львові. Вислано вісім пакунків в Україну — три до Житомира, а решта до Луганська і старечому домові в Бразилії; переслали 110 дол. бабусі в Празі та гроші на лікування очей родині Буряк. На потреби суспільної опіки в 1996 році видано 1,200 дол., а на листу жертвам Чорнобиля зібрано 1,100 дол. Фонди на покриття видатків одержуємо від індивідуальних пожертв членок та з приходу від продажі печива і мистецьких речей під час триденного фестивалю коло церкви св. Юра під керівництвом Катрусі Папуги, референтки фестивалю, Параскевії Сусь, та при допомозі усіх членок Відділу. Окремою ділянкою суспільної опіки є стипендійна акція, яку очолювала Стефанія Гнатченко. Відділ має стипендиста в Римі на теології. Чотири родини у 1-ому Відділі мають стипендистів, а це є інж. Володимир і мгр Лідія Магун (450 дол. річно), Леся Бобяк (350 до. річно) і проф. Леся Гой (200 дол. річно). Ці стипендії ідуть до Бразилії. Д-р Ігор і Леся Магун (200 дол.) в Україну.

Анна Натина і Віра Шуль, мистецько-музейні референтки, завідували мистецьким столом під час фестивалю всі три дні; теж збирали вкладки від членок Українського Музею, подарували 10 експонатів до його крамнички. Анна Грегус подарувала вишиваний рушник музейної вартости, що має майже 100 років. З нагоди 20-ліття музею, Відділ подарував 1,000 дол. на його будову, а протягом 1996 року зложив ще 500 дол. на УМ, є його членом, і до тепер зложив на нього понад 10,000 дол. Софія Костюк і Мар'яна Задоянна, пресові референтки, дописували до „Свободи" і „Нашого життя" про діяльність Відділу, голова Відділу Лідія Магун написала історію 1-го Відділу за його 10 років до конвенційної книжки і теж до журналу „Наше Життя", як також написала його Хроніку. Передплата „Нового Життя" у Відділу є стопроцентова. Три журнали ми висилаємо до Союзу Українок в Києві, Львові і Тернополі. З Союзом в Україні ми нав'язуємо контакт і підтримуємо його матеріяльно. Загальний звіт про діяльність 1-го Відділу подала його голова Лідія Магун, яка заступала його на різних святкуваннях Ню Йорку. Відділ брав участь в окружному з'їзді, де була його голова і вісім делегаток. До Управи Округи увійшло сім членок 1-го Відділу. Відділ працює згідно з директивами головної Управи і виконує всі зобов'язання, а з окружною Управою активно співпрацює. В травні 1996 року наш Відділ був заступлений на 24-ій конвенції СУА у Філядельфії головою Магун і трьома його делегатками. Відділ там одержав дві грамоти — Почесну грамоту як основник СУА, за ініціятиву українського жіночого та громадського руху в ЗСА від 1921 року, та за 70-літню жертвенну працю в рядах СУА на користь Українського народу; другу грамоту отримав з нагоди 70-ліття СУА за віддану і жертвенну працю для СУА. Голова Магун подякувала ще двом секретаркам — С. Семущак і Г. Сєрант, заступниці голови і скарбничці С. Гуменюк та всім членкам за співпрацю, жертвенність і зрозуміння потреб тут і на Україні, яка є вільна, але немічна і потребує нашої помочі. Після звітування голова Округи Леся Кіршак висловила признання Відділові за його велику, корисну працю і за те, що протягом 70-ти років все у всім вив'язувався і у всім справді був першим, не тільки за своїм числом. Голова контрольної комісії Леся Гой ствердила взірцеве ведення касових книг, яке завдячується скарбничці Стефанії Гуменюк, висловила їй признання і згадала, що на пості скарбнички С. Гуменюк є вже є 35 літ. Л. Гой поставила внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі, і теж відчитала грамоту надання Лідії Магун „Почесного головства 1-го Відділу СУА" за віддану і жертвенну працю для 1-го Відділу СУА в Ню Йорку на посту голови на протязі 14 років з додатком: „Почесне головство надане з тим, що Л. Магун може кандидувати і бути вибраною на всі пости 1-го Відділу СУА в Ню Йорку". Крім Почесної грамоти їй вручено чудову китицю квітів, за що Л. Магун зі зворушенням щиро подякувала, як також за гратуляції від Л. Кіршак і Л. Гой. Голова номінаційної комісії Стефанія Семущак відчитала листу кандидаток нової Управи 1-го Відділу, яку одноголосно прийнято.

Перевибрана голова Лідія Магун подякувала всім за довір'я і попросила, щоб жертвеність і співпраця членок були і в майбутньому такими, як і дотепер, а в кінці побажала всім веселих Свят і щасливого Нового року.

Мар'яна Задоянна

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ 17-го СІЧНЯ 1997 р.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори 42-го Відділу Т-ва ім. Т. Шевченка відбудуться о год. 7-ій веч. в УНДомі при 237 Hope Ave. Є важні справи, які треба вирішити перед річними зборами, тому просимо членів взяти участь. Варвара Тижбір, рекорд. секретар.

НЕДІЛЯ 19-го СІЧНЯ 1997 р.

Трентон, Н. Дж. Загальні річні збори Т-ва „Запорозька Січ" Відд. 245 відбудуться о год. 2-ій по пол. в залі Українського Народного Дому при 477 Jeremiah Av. Звіт уступаючої Управи і вибір Управи на 1997 рік. За Управу — голова Іван Бойчук, секр. Михайло Мартиненко.

ЗМІНА АДРЕСИ

В справі зміни адреси непотрібно телефонувати, а тільки прислати нову адресу до:

Адміністрації „Свободи"
30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302

❑ „Свобода"
❑ „The Ukrainian Weekly"

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....
Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Святочний час це час подарунків
Використайте нагоду
і зробіть приємну несподіванку для своїх близьких.
Це корисний і цікавий подарунок

Передплата „Українського Тижневика" або „Свободи" на рік або півроку

Адміністрація „Свободи" повідомить святочними побажаннями про Ваш подарунок.

Yes, send a gift subscription to (please check one): __SVOBODA __THE UKRAINIAN WEEKLY

RATES	SVOBODA UNA MEMBER	SVOBODA NON-MEMBER	THE UKRAINIAN WEEKLY UNA MEMBER	THE UKRAINIAN WEEKLY NON-MEMBER
ANNUAL	75.00	100.00	40.00	60.00
SEMI-ANNUAL	40.00	60.00	25.00	35.00
QUARTERLY	22.00	33.00		

For: ____________________
Address: ____________________
From: ____________________
(All payments in US funds only)

SVOBODA and THE UKRAINIAN WEEKLY are published by THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION